

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:
 Egész évre 4 ft — kr.
 Félévre 2 ft — kr.
 Negyedévre 1 ft — kr.
 Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.
 Hivatalos hirdetémények 100 szögig 1 fttért körültekint.
 Kincstári helyégedj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

és
 KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési penzek, hirdetési kezesítok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszámolások intézendők:
 Sárospatak, Bakóczy-uca 17. sz.
 Kezesítoket nem adunk vissza
 Bermeuetlen leveleket nem fogadjunk el.
 Nyitár minden óra 20 kr

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

REZ LASZLÓ.

Vidéki társadalom.

A városokban most kezdődik a szezon. Ott van a színház, a hangversenyek, táncestélyek, kisebb nagyobb zsúrok és egy csomó műkedvelői előadás, melyek mind arra szolgálnak, hogy a városi ember számára kellemessé tegyék a napokat.

Nem így van ez a vidéken! A rossz idő beálltával legtöbb helyen a valóságos rabszolgaság időszaka következik be, melyből csak akkor van kibontakozás ha vendég jön, vagy ha bemehetnek a városba egy napra, hogy jelen lehessenek egyik vagy másik szórakozást nyújtó estélyen

A városiak azt szokták mondani, hogy csakis a vidék társasélete bírja még azt a romlatlan eredeti jelleget, melylyel a régi magyar társadalom kivált, és hogy a vidék téli szórakozásaiban oly poézis van, a mivel a városi szezon nem bírhat. Igaz, vannak ilyen vidékek is, jobban mondva akadnak vidékenként egyes családok, melyek megtartották a vidéki társaséletnek romlatlan jellegét, akik érdeklődni tudnak a társadalmi és közművelődési mozgalmak iránt, de az ilyenek napról-napra fogynak.

Mi ugy képzelnék a dolgot, hogy a falusi intelligens embereknek igen szép terük nyilvánulhatna a nép vezetését és művelését illetően. Mert hiszen itt van az idő, hogy a lelki táplálékra is önkvetlen szüksége van a magyar föld népének. Iztéséröl már is beszélhetünk, a mennyiben egészséges észszel gyűlöli a szertelent, az obsk irust, a frivolt. Mindezekből azonban

nem az következik, hogy a nép izlésének fejlesztésére mit sem kell tennünk. Ellenkezőleg azon legyünk, hogy a nép lelke, az ő egészséges izlésének megfelelő táplálékot kapjon. Mert habár nem is hallatszik fel az egykori „panem et circenses” a római nép zendülése historia tanúság, hogy a népnek szórakozás kell. Akik a népre befolyást gyakorolhatnak vidéki helyeken azoknak figyelmet kell vetniök a népre, hogy a józan s hazafias felfogás mezejéről szórakozás hiányában le ne szoríttassanak. És e tekintetben a nép már veszélyeztetve van s kár lenne, ha az optimizmus még tovább is visszatartaná a vidék előkelőbbjeit a nép jóizlésének és hazafias felfogásának további fejlesztésétől.

S éppen ez az, a miért e sorokat írjuk. A vidéki társadalom alkotó elemeihez akarunk szólni, hogy a nép hazafias művelését el ne hanyagolják továbbá, hogy gondoskodjanak általános intellektualis színvonalak emeléséről, az érintkezési formák megválasztásáról, amelyek a részeket egyivé tömörítik.

Fogjanak kezét a társadalomalkotó tényezők a mélységnek mind a két szelen: egyik is segítsen, a másik se vonuljon hátra, mikor az ellentéteket áthidalni akarják. Ki-ki adja legjobb akaratát a munkához s vegyen abban részt mindaz, a kinek ez társadalmi állásánál fogva egyébként is hivatás.

Mert míg a városokban az élénk, léktető társas élet megteremtésére irányzott törekveseknek inkább kényelmi vagy legjobb esetben önművelődési végcélja van.

a vidéken magasabb érdekek kívánják a magyar társadalom tömörülését, egybeforrását. Ez a magasabb eszme pedig állami fennállásunk, lételünk biztosítása, hogy egy jól szervezett, összetartó, erősebb, pezsgőbb szellemi fölénye által a maga légkörébe vonzza a disszidens elemeket és hogy magyar legyen e hazában mindenki, a kit az ég s föld itt betakar.

XX

Népgyűlési fiasko Sátoralja-Ujhelyben.

Ne képzelje t. olvasóm, hogy ezen népgyűlésen tengernyi nép vett részt, körülbelül 80 főnyi többnyire iparos és napszámcsból álló község gyűlt össze két ügyvéd s egy elagott orvos vezetése alatt a torna csarnok helyiségében f. hó 6-án azon czélból, hogy S.-A.-Ujhelynek rendezett tanácsesi leendő átalakítását romba dönthessék. Midőn a vezérfértnek elmondottak dietiojukat, az őket hallgató község — melynek nagyobb része nem is tudta, hogy miről van szó — a hol esetleg éjént kellett volna kiáltani, ott „eláll” és „bebozog”-ot dörögtek s megfordítva. Az egybegyűlt tömeg legnagyobb része a rendszertinti ellenzékekhez s hátramaradottakhoz tartozott, a mely tömeg, ha nem kezdeményezője valamely ügynek, az ellen oppozitív foglalt el.

Szép-szép az ellenzéki nézet, a tisztelettel viseltetünk bárki egyéni meggyőződése iránt, de elveszteti az értéket, ha mindentől meg a város közügyeiből is ellenzéki kérdést csinálnak. De nem csak arról hanem azon régi betegségről is ö-meretes S.-a-Ujhely, hogy ha valaki kérd valamit, egy másik — legyen az bármily ödvös — azért, mert nem ő volt a kezdeményező, feltűnési viselkedéséből s egyéni hüségéből azt megdönteni igyekeznek s ilyenkor annak kárát csak a közügy vállalja. Epen ily eset történt eme népgyűlésen is.

TÁRCSA.

Gizike monológja.

— A „Sátoralja” eredeti tárcaja. —

Fel vagyok avatva. — kisasszony lettem. Igaz, hogy udvarlóim már szép kisasszonyoknak neveznek, de hivatalosan az a szép, hosszú bái ruha tett azá engem. Oh Istenem egész megváltoztam, — abban a hosszú ruhában, Igenis megváltoztam, — sokkal könnyebb lettem. Azelőtt „uassoltam” szappanbuborékokat eragottem, baba ruhákat varrogattam, de most már nem tehetek ilyeneket, mert kinőttem a rövid ruhából. Büszke is vagyok erre mert az a szeloburdi Birike még mindig papir sziveket vagdos és malaezokat rajzolgat. Nem is barátokom többé vele, mert még megszólának érte. Hej, ha vissza gondolok, mikor a kivágított tánczterembe léptem, hogy fogtak körül a fiatal emberek! Rövid idő alatt kis plüsz tánczteremem tele volt férfialva nevekkel s mikor hozzám lépett a tejjölös száju Barna Pepi, aki most tette le a szigorlatot én felkért az első négyesre: nem mondhattam neki mást, mint „le vagyok foglalva”. Kaptam is ezért anyántól, meglőköt s halkan

odaszúta nekem: „Te bugris, hogy lehetsz olyan műveletlen, hisz nem ugy mondják: le vagyok foglalva”, hanem „már angaszálva vagyok.”

No, de azért pompisan mulattam. Mikor a cigány rákzdte a csárdást: majd kiugrottam a bőrből. Az első Golyó Laccival a „Bogyai Híradó” szerkesztőjével jártam. Jól megforgatott és ügyesen ugrált, de mégis roppant szégyeltem magam mellette, mert a fehér batizt kraváttija felesusszott egész a fülig. Ugy nézett mindenki rá: majd a föld alá süllyedtem szégyenlet-mben. Nem akartam félbe hagyni vele a tánczot, mert nevesem talán bele sem tette volna lapjába, míg így én lettem a legelső a hölgyek névsorában.

A walezert Rupp Tánival jártam. Olyan ügyetlenül ugrált, hogy szerettem volna azonnal félbehagyni a tánczot. Már fölig be is volt esipve s tánczózhon olyanokat sugott a fülszembé, hogy ugy elpirultam, mint egy lángra gyullt város. „Jaj Gizike eszem a zuzáját!” mondogatta egyre. No nézze meg az ember, hát nem a zuzámra fajt a foga. Adtam neki egy jó nagy fűgét s otthagytam.

Mikor az első négyesre felálltak a párok: elbujtam a ruhátárba hogy ne kellessen atyám barátjával, azzal a kopasz mérnökkel tánczolni: ki velünk jött a bábla s ki az „a” betűt sem tudta magyarálni. Hiába volt, mert a mérnök látva azt hogy én megszöktem előle: tározni készült s a.

ruhátárba jött atyámmal. Jaj mért nem bujtam inkább a vendéglői nagy szekrénybe: ott soha sem akadott volna rém senki — A négyest tehát akarva, nem akarva vele kellett végig szerezned. Mikor táncz közben néha felém fordult, én félve fordultam el tőle, a mire ő aztán olyan eelt sváb dialektussal mondta: „Kummene naher sie dummens Grödl!” No, köszönöm szépen, ilyet még rövidruhás koromban sem mondtak nekem!

A négyes után ismét csárdásra gyujtott rá a cigány. Én faképnél hagytam a sváb mérnököt s oda rohantam a cigányhoz. A zsebkendőmbé bele volt kötve 37 krajczár, melyet uszonna pénzemből sporoltam össze, s ezt mind oda adtam a cigánynak, hadd huzza el nekem azt a „hires” Ica ricsa „nótát”.

Alig, hogy a cigány ráhuzta nótámat, máris ott termett mellettem az én kedves hadnagyomokám. Mikor megpillantottam Kurász Berczit: szivem elkezdett heresen dobogni. Szeretem ezt az embert, minek tagadnám. Igaz, hogy csak fél füle van az egyik oldalán de az csak szappé teszi őt, mert párbajban vágtaak le a másik felét. Hej, de kitűnően mulattam vele! Táncz közben olyan jól állt neki, mikor a cigánynyal fenhangon énekelte:

„Ica-ricsa, kukuricsa
 De szép leány ez a Giza!”

évszakokra a gyümölcsöt nem igen tarthatjuk el, kellemes csemegét képez.

A gyümölcs aszalásra különféle aszaló gépeket használnak, melyeket egyenkint leírni lapunk szűk kerete miatt nem lehet. Mi csak arra szorítkozhatunk, hogy milyen legyen az aszaló. Az aszaló lehető legkevesebb tüzelő anyagot használjon fel, könnyen kezelhető legyen. A melegség lehető legkönnyebben kihasználható legyen. Legelőnyösebbek azonban az úgynevezett *vándor-aszalók*, melyek könnyen szállíthatók és ezért egy egész község használhatja.

Magánál az aszalásnál a következőket kell figyelembe venni: a) az aszalandó gyümölcsöknek a cserényeken nem szabad egymás fölött feküdni; b) aszalás után a gyümölcs az aszalóból azonnal kivendő és minél gyorsabban kihűtendő; c) a túlságos aszalás vagy részbeni elégetés a legnagyobb gonddal kerülendő, mert ezáltal kárt okozunk magunknak.

A lágymagu gyümölcsöket aszalás előtt meghámozzuk, magvaitól megtisztítjuk és szeletekre metéljük. Ezen munkák lényeges gyorsítása céljából van néhány egyszerű gépecske, melyek czélszerűségük és olcsóságuknál fogva igen ajánlhatók. Apróbb alma és körtefajok megtisztítva egészben is aszaltatnak. Aszalás előtt igen jó a gyümölcsöket párolni, hogy kellőleg megpuhuljanak, de ezen eljárás után a gyümölcsöket néhány óráig a levegőn szárítjuk és csak úgy azután helyezük az aszalóba.

A mi a csontár gyümölcsöket illeti, úgy azokat az aszalás előtt miután megtisztítottuk, a napon jól meg kell fonnyasztani, mindaddig míg összeráncosodnak s csak akkor helyezük az aszalóba. A csontár gyümölcsöket nem szabad az aszalóban teljesen megszáritani, hanem teljes megaszalásukat a szabad levegőn fejezzük be.

Vége.

CSARNOK.

Paniperda monológja.*

— Szatira. —

Be unalmas ez az élet,
Csodálom, hogy mégia élek!
Nincsen semmi édes bannu,
Tán nem élui jobb is lenne.

A maitresssek, a Gretchenek
Nem vonzanak, nem kedvesek.
Unottak már a virágok . . .
Azt sem tudom: mit csinálók.

* *Jegyzet.* Paniperda szóról-szóra kenyérpusztítót jelent. Általában: léha, materialis, dologkerülő, az ősvagyontól vagy a másoknak való hízkelkedésből élősködő czifra bab, mert embernek bajosan nevezhető. Szerző.

Dolgozni tán csak nem fogok,
Urnak való tán a dolog?!
A kártyát meg nem forgatom,
Beleuntam igen nagyon.

Verset irjak? nem érdemes!
Gondolkozom? nem édes ez!
Egy ösöm sem cselekedte,
En se leszek szedte vedte!

Olyan sok az adósságom,
Minden helyen csak azt látom.
Szegény, szegény ősi telkem . . .
Elborul a szívem, lelkem!

Vagy pisztoly hát, vagy feleség,
Kinek pénze épen elég.
Mégia talán jobb az élet . . .
Fognom kell egy feleséget!

Kubowich Géza.

H i r d e t é s e k.

Jelzálogkölesönöket

földbirtokra 3¹/₂%, házakra 4¹/₂%, másnemű ingatlanra 5% mellett

legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölesönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdőkihasználások, birtok-parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lifezetési tartamra eladatnak

„Magyar Lloyd”

közgazdasági vállalat, Budapest, Király utca 70.

Verszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengélkedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle

Vérképző labdaos

1 üveg 60 darab rózsaszíre czukrozott labdaossal 1 frt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, Influenza, tüdő- és gégehurut, gyomorhurutban szenvedők számára legjobb gyógyszer a

dr. Kun Zoltán-féle Hurutellenes labdaos

1 üveg 60 drb. égszínkék czukorral bevont labdaos ára 1 frt 80 kr.

Női bajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle

Irrigáló por

1 doboz ára 1 frt 20 kr.

Az arc- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán Purpurin Crem 5 nap alatt minden szempő és máj foltot eltávolít s a bőrnek gyönyörű bársony szerű külsőt ad 1 tégléy ára 1 frt 20.

Minden eddig megjelent szájvizek főfőtt legjobb a dr. Kun Zoltán-féle DENTIPURIN SZÁJVIZ ellenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készítőnél TRSTYÁNSZKY KÁROLY gyógyszerésznél Sárospatakon, s minden nagyobb forgalmu gyógyszerertárban. Főraktár: Török József gyógyszerertárban Budapest, Király-utca 12. Dr. Buday Emil gyógyszerésznél Budapest városház-tér. Sátoralja-Ujhelyben Widder Gyula gyógyszerész urnál

Az 1895. évi CAIROI s az 1896. évi LONDONI egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors határu a test bármínemű csuzos bántalmái, u. m.: köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen. Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: Török József ur gyógyszerertárban király-utca 12. sz., és dr. Egger A. ur gyógyszerertárban váci körút 17. sz. Ugyiszintén a főváros összes s a vidék esakuom összes gyógyszerertárban, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél SATORALJA-UJHELY 52. szám.

Ugyiszintén: Sárospatakon: Kádár Gyula és Trstyánszky Károly; Varanódon: Csál Sándor; Homonnán: Szekerák Ambrus; Tokajban: Rothfuchs J.; Nagy-Mihályban: Tolvaj Imre urak gyógyszerertárban.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

2-20